

LIHTNE PESAALUS KÕRVUKRÄTSULE

Jaanus E l t s

Kirjanduses leidub palju soovitusi, kuidas valmistada röövlindudele pesaaluseid. Üks hõlpsamaid viise uute pesapaikade loomiseks on vanade kartulikorvide kasutamine. Et mul ühtegi vana korvi käepärast polnud, siis proovisin ise pesakorvi punuda. Aga et see töö võttis koledasti aega (koos materjali kogumisega terve päeva), siis loobusin peale esimese korvi valmistamist sellisest pesaaluste loomise viisist ning otsustasin katsetada millegi märksa lihtsamaga. Selleks saagisin neli lauajuppi mõõtmetega 8 X 35 cm, naelutasin need vaheliti otsapidi kokku ning kinnitasin saadud raamile põhjaks kapronvõrgu (silmaavaga 4 X 4 cm). Väikesed naelad lõin iga paari võrgusilma tagant. Kapronvõrk oli pisut (2 võrgusilma) suurem raami

möötmetest. Võrgu kinnitamist alustasin äärtest, nii et keskele jääva võrgust voldi naelutasin topelt. Selliselt tehes ei jää raami põhi pingule, vaid vajub kumeralt alla.

Valmis pesaalused viisin metsa, täitsin kuluga, ning paigaldasin okaspuudele. Kinnitamiseks kasutasin kapronnööri. Siinkohal tahaks märkida, et traadi kasutamine metsas põhjustab pahameelt metsameeste seas, sest niigi väheste saekettide nüristamine traadiga ei ole kellelegi meelepärane. Raami kinnitamiseks sobib nöör suurepäraselt. Tuleb vaid vaadata, et alus asetseks rõhtsatel okstel kindlalt (ei kiiguks) ning pesalohk oleks ühtlane. Raami võib pesamaterjaliga täita ääreni, sest see vajub ajapikku kokku, pealegi rätsud ise pesamaterjali ei muretse ja õhuke kulukiht võib jääda ebaküllaldaseks. Oluline on jälgida, et rätsul oleks pesale mugav juurdepääs. Vajadusel tuleks häirivad oksad eemaldada, nii et tekiks n.-õ. lennukanal.

Ei olnud mul erilist usku oma eksperimenti, kui läksin esimest korda tehispesi kontrollima... Seitsmest ülesseatud pesast oli asustatud kaks, seejuures oli üks pesa kasutusele võetud vahetult pärast selle paigaldamist (märtsi keskel). Veel kolmandaski pesas oli keegi käinud ja ilusa ümara pesalohu teinud, aga peremeest ennast ei õnnestunud näha.

Rätsud, vältimaks pesas sigivaid parasiite, kasutavad igal aastal eelistatult uut pesa. Me vabastame nad sellest probleemist, kui vahetame tehispesas oleva kulu regulaarselt välja.

Lõpetuseks tahaks toonitada **kirjeldatud tehispesa eeliseid:**

- neid on hõlbus valmistada; ühe päevaga võib valmis teha ja üles seada u. 10 pesa;
- materjaliks võivad olla juba kasutatud lauad ja võrk, veendudes eelnevalt nende tarvitamise ohutuses lindudele;
- pesaraame on kerge metsa viia (algmaterjali olemasolul ka metsas valmistada), täitematerjali saab korjata vahetult enne paigaldamist.

Võimalik, et raami suuremate möötmete puhul kasutaksid seda ka teised röövlinnud.

Kõrvukrätsu arvukus on aastati suuresti kõikuv. Seega ei maksa kurvastada, kui esimesel aastal jääb palju paigaldatud pesaraame kasutamata, mõnel järgneval aastal võidakse neist asustada enam.

* * *

Making an artificial nest for *Asio otus*

A stand for the nest of a Long-eared Owl was made using four boards (8 * 35 cm each) nailed together. A nylon net (aperture 4 cm) was attached to the wooden frame in the way the net was left hanging loosely downward. The "sack-like" net was filled with dead grass and leaves.

Two out of seven artificial nests were occupied by Long-eared Owls in the same year. One more nest had obviously been used, but there were no evidences of breeding.